

Motion till riksdagen 2021/22:2420

av **Ida Drougge (M)**

Ökad trygghet i kollektivtrafiken

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka polisens närvaro i kollektivtrafiken och se över möjligheten att återinföra tunnelbanepolis och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att återinföra specialutbildade åklagare och klotterpolis och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att teknik och användningen av kameror behöver utvecklas i syfte att beivra och fälla brottslingar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det har inte undgått någon att kriminalitet och otryggheten i samhället ökat. Alla kan vi nämna en handfull tragiska händelser som bitit sig fast i våra hjärtan lite extra. Grova förnedringsrån av barn och tonåringar i vårt närområde, pojkar i Solna som torterades en hel natt och mamman med barnet i Malmö som sköts på öppen gata. Trygghet för sitt eget liv är en grundläggande frihet som agerar som bottenplatta för allt annat i livet. När otryggheten brer ut sig naggas vår frihet i kanten. Det gör den i stort och smått. Främst såklart för alla brottsoffer, men också för övriga vars otrygghet ökar och resulterar i allt från ändrade resvanor, inställda joggingturer och stängda butiker. Friheten begränsas också indirekt när regioner, kommuner och individer tvingas till ökade kostnader för allt ifrån säkerhetsutrustning, larm, försäkringspremier samt inte minst genom ökade vårdkostnader för skottskador och psykologstöd.

Enligt Brottsförebyggande rådets (Brå) mätningar har oron över att drabbas av brott i Stockholmsregionen legat relativt konstant runt 18 procent mellan 2011–2015. Därefter har den ökat, och 2018 visar Brås mätningar att andelen av befolkningen som känner oro för att drabbas av brott har ökat med hela 50 procent. Särskilt drabbade är

unga kvinnor, och kvälls- eller nattetid känner hela sex av tio en rädsla eller oro när de vistas utomhus och i sin närmiljö.

Ingen politisk reform löser ensamt dagens kritiska situation. För den riktigt grova kriminaliteten behövs kraftiga och nya mönsterbrytande åtgärder. För detta har Moderaterna samlade och gemensamma motioner. Den här motionen kommer därför att kompletteras med åtgärder som utöver dessa också behövs.

En vanlig, kanske till och med den vanligaste och första effekten av ökad otrygghet är som nämnts ändrade res- och rörelsemönster för vanligt och hederligt folk. Där behövs därför åtgärder från det allmänna som kan begränsa och hindra just detta. Ett rimligt mål bör exempelvis vara att tryggheten i vår gemensamma kollektivtrafik ska bestå och helst öka. För att det ska ske behöver våld, droger och de andra brott som begås här tryckas tillbaka. Polisens närvaro i kollektivtrafiken generellt och tunnelbanan i synnerhet behöver öka. Att polisen har hela samhället och alla delar av det som sitt bevaknings- och arbetsområde torde vara ganska självklart. När platser såsom tunnelbana, spårväg och bussar exkluderas från polisen närvaro, förutom vid specifika utryckningar, tenderar narkotika och annan brottslighet att söka sig just precis dit, slå rot och breda ut sig.

I vår omvärld finns många städer som upplevt just hur element som vill sprida våldets och brottens evangelium söker sig till städernas nav för liv och rörelse. Inte sällan kollektivtrafiken. Till en början i syfte att gömma sig bland folk i stort, men snart med mål att synas, markera revir och ta över.

Tunnelbanepolisens återuppriktande är därför en stor byggkloss i vårt gemensamma säkerhetsarbete som saknas idag. För ett par decennier sedan patrullerade ett par hundra poliser särskilt nere i och omkring tunnelbanan, idag finns i praktiken inte några kvar.

Erfarenheter från New York visar dock att detta vore effektivt att återinföra. Där sågs länge mellan fingrarna när det gällde småbrott, klotter och skadegörelse. Det gav brottsligheten möjlighet att slå rot och tunnelbanans stationer blev bas för gängbildningar, droghandel och allt grövre brott. Vanliga människor kom snart att välja bort tunnelbanan, stationerna och deras kringliggande stadsmiljöer. Följden blev en tilltagande förslumning av hela stadsdelar.

Det tog årtionden för New York och dess invånare att återta sin tunnelbana och de offentliga rum som omger den. Den utvecklingen får inte riskeras här. Därför krävs att vi på allvar ser vad otryggheten gör med vår stad, erkänner problemen och nu agerar med kraft för att trycka tillbaka den brottslighet som försöker vinna mark.

Ordningsvakter, väktare och särskilda tågvärdar försöker idag fylla denna trygghetsfunktion för resenärerna i kollektivtrafiken. Men för att ytterligare öka tryggheten i kollektivtrafiken behöver vi också ha poliser som särskilt vistas i tunnelbanan och kollektivtrafiken. Riksdagen behöver därför tillkännage för regeringen att tunnelbanepoliserna ska återinföras.

Kollektivtrafiken agerar inte enbart som brottsplats utan även som transportmedel och flyktväg för kriminella. Inte minst i samband med det fruktansvärda terrordådet på Drottninggatan blev detta uppenbart. Därför behövs även fler trygghetskameror. Även en utveckling av kamerornas funktioner samt metoder för dess användning behöver utredas och övervägas. Kan exempelvis polis och annan personal i kollektivtrafiken även få slå på ljudupptagning via kroppskameror i hotfulla situationer? Hur kan samma kroppskamera användas för att i fler fall än idag även fungera som bevismaterial? Situationen idag är nämligen den att fastän allt fler poliser, ordningsvakter samt biljettkontrollanter har kroppskameror så används kamerornas material som bevisning

endast undantagsvis, enligt en studie från Brå. Kamerorna fyller visserligen en viktig förebyggande och trygghetsskapande funktion, men självklart behöver deras potential att även bidra med bevisning användas. Samma studie pekar på bristande riktlinjer och utbildning i hur kamerorna bäst används, som en av orsakerna till detta.

Slutligen utgör även arbetet mot nedskräpning, klotter och skadegörelse ett viktigt arbete för att öka tryggheten och skapa trivsel i kollektivtrafiken. Klotterkostnaderna uppgår bara i Stockholms kollektivtrafik årligen till över 100 miljoner kronor. Tidigare har det funnits klotterspecialutbildade poliser och åklagare, men dessa har idag försvunnit, och vi ser samtidigt hur kostnaderna och polisanmälningarna för klotter och skadegörelse ökar. Därför behöver vi även poliser och åklagare med god kunskap i frågorna.

Ida Drougge (M)